

Eredeti közlemény

A biomedicinális kutatások etikai és jogi vonatkozásai – az embrió jogalanyisága és lehetséges jogai vonatkozásában

Szili Réka¹, Kriszbacher Ildikó², Zeller Judit³

¹Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Doktori Iskola,

²Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Egészségtudományi Intézet,

³Pécsi Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Kar, Alkotmányjogi Tanszék

Összefoglalás

Közleményünk célja, hogy bemutassuk az embriók jogállására, valamint a biomedicinális kutatásokra, azon belül is különösen az embrionális kutatásokra vonatkozó hazai, nemzetközi és a nemzeti szabályozások visszasságait, hiányosságait, és ezekre megpróbálunk etikailag és jogilag is megfelelő megoldási alternatívákat felvázolni. A legtöbb jogrend – akárcsak a magyar – nem ad az embrió számára jogalanyiságot, az embrió csupán „potenciális ember”, de a jogrendszerek tekintettel az embrió sajátos jellegére, emberré válásának lehetőségére, mégis úgynevezett objektív életvédelemben részesítik. Ennek a követelménynek azonban a magyar törvények nem, vagy nem minden tekintetben felelnek meg, a hatályos szabályozás szerint nem beszélhetünk valódi embrióvédelemről. Tanulmányunkban alapvető kérdésként merül fel: mi az embrió? Potenciális ember vagy ember potenciális tulajdonságokkal? Ha azt a tételt vesszük alapul, miszerint a magzat nem ember, az Alkotmánybíróság határozata alapján akkor is fennáll az állam életvédelmi kötelezettsége, amelynek sem a jelenlegi magyar, sem pedig a nemzetközi szabályozás nem tesz eleget.

Kulcsszavak: embrió jogállása, bioetika, őssejtkutatás, embrióvédelem, embrió státusza

Ethical and legal implication of biomedical research – subjectivity and potential rights of embryos

Summary

The aim of this publication is to introduce the anomalies and defects of the national and international regulations about the legal status of embryos and biomedical researches, including the embryonic researches. I try to adumbrate ethically and legally suitable plans. Most of the legal systems – like the hungarian – do not give subjectivity to the embryos, embryo is called as “potencial person”. Regard to the special state of embryos, as they have the chance to become man, legal systems give objective protection of life to them. Hungarian acts are not equivalent to this requirement, according to the present regulation, we can not talk about real protection of embryos. Essential question of my essay: What is the embryo? Potential man or man with potential characteristics? Even if we say that embryo is not a man, the state has the obligation of protection of life, according to the order of the Constitutional Court. The present hungarian and international regulation is not equivalent to this legitimate demand.

Keywords: legal status of embryo, bioethics, cell research, protection of embryo, status of embryo

Irodalomjegyzék

1. Zeller Judit: Az extrakorporális embriókkal kapcsolatos jogi kérdések. PTE ÁJK Doktori értekezés. Pécs, 2009.
2. 64/1991 (XII. 17.) AB határozat
3. 64/1991 (XII. 17.) AB határozat
4. 1992. évi LXXIX. Törvény - a magzati élet védelméről 1. §, 2. § és 3. §
5. 48/1998. (XI. 23.) AB határozat
6. Convention for the protection of Human Rights and dignity of the human being with regard to the application of biology and medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine (ETS No. 164) Explanatory Report 19. pont
7. 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 159. §